

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

כָּל הַמְּנַחָה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לַה' לֹא תַעֲשֶׂה חֲמֵץ כִּי כָּל שְׂאֵר וְכָל דָּבֵשׁ [כֻּלְּ מַתִּיקַת פְּרִי קְרוּיָה דְּבֵשׁ] לֹא תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁה לָהּ. קִרְבָּן רִאשִׁית תִּקְרִיבוּ אִתְּם לַה' [מֵה יֵשׁ לָךְ לְהַבִּיא מִן הַשְּׂאֹר וּמִן הַדְּבֵשׁ קִרְבֵּן רִאשִׁית שְׁתֵּי הַלֶּחֶם שֶׁל עֲצֵרֶת הַבָּאִים מִן הַשְּׂאֹר, שֶׁנֶּאֱמַר חֲמֵץ תֹּאפִינָה, וּבְכוּרִים מִן הַדְּבֵשׁ, כְּמוּ בְכוּרֵי תֵּאֲנִים וְתִמְרִים] וְאֵל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יַעֲלוּ לָרִיחַ נִיחֹחַ. [וַיִּקְרָא בִי י"א-י"ב].

דברים שאסור להקטיר למזבח

א. כל שאור וכל דבש.

נאמר בתורה "כָּל שְׂאֵר וְכָל דָּבֵשׁ לֹא תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁה לָהּ", ללמד שאסור להקטירם למזבח.

ב. שיריים של קרבנות שהוקטרו למזבח.

נאמר בתורה "כָּל שְׂאֵר וְכָל דָּבֵשׁ לֹא תִקְטְרוּ מִמֶּנּוּ אֲשֶׁה לָהּ", ללמד שכל שיש ממנו חלק לגבוה לאש המזבח אסור להקטיר ממנו את השיריים.

ויש אופן שהדבר מותר :

נאמר בתורה [בהמשך הכתוב הנ"ל], "קִרְבָּן רִאשִׁית תִּקְרִיבוּ אִתְּם לַה' וְאֵל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יַעֲלוּ לָרִיחַ נִיחֹחַ", ומכאן שדווקא לשם הקטרה שהיא ריח ניחוח אסור להקטיר את הדברים הנ"ל, אבל לשם **עצים מותר**. [ודבר נוסף יש ללמוד מהכתוב "וְאֵל הַמִּזְבֵּחַ", שגם אל הכבש אסור להעלות את השאור והדבש, ולא רק למזבח עצמו].

לדעת רבי אליעזר [ולדברי רבי יהודה בברייתא גם דעת חכמים כן] – הכתוב הזה מתיר להקטיר לשם עצים את כל הדברים האסורים בהקטרה, **בין שאור ודבש, ובין שיריים של כל הקרבנות**. [ואף שנאמר בכתוב הזה "אִתְּם", ומשמע שאינו מדבר בשיירי הקרבנות, אלא רק בשאור ודבש, מכל מקום, לא בא הכתוב "אִתְּם", למעט את שיירי הקרבנות מהיתר הקטרה לשם עצים, אלא רק למעט את שיירי הקרבנות מאיסור העלאה

[לכבש]. **ולכן, לדעת רבי אליעזר, אם נתערבו אברי חטאת**, [שהם נאכלים ולא עולים למזבח], **באברי עולה**, [שהם עולים למזבח], **יעלו את הכל למזבח, לקיים את מצוות הקטרת העולה, ויכוון שמעלה את אברי החטאת לשם עצים**.

ולדעת חכמים [כפי המבואר במשנתנו] – הכתוב הזה אינו מתיר להקטיר לשם עצים אלא **שאור ודבש**, שהכתוב הזה פותח בהם, "קִרְבָּן רִאשִׁית תִּקְרִיבוּ אִתְּם לַה'", [שהכוונה לשאור, שממנו מביאים שתי הלחם, שהם קרויים ראשית, וכן לדבש, שממנו מביאים ביכורים הקרויים ראשית], **אבל שיירי קרבנות לא הותרו להקטרה לשם עצים**. [כי כשם שהכתוב "אִתְּם", ממעט את שיירי הקרבנות מאיסור העלאה לכבש, כך הוא ממעט את שיירי הקרבנות מהיתר הקטרה לשם עצים]. **ולכן, לדעת חכמים, אם נתערבו אברי חטאת**, [שהם נאכלים ולא עולים למזבח], **באברי עולה**, [שהם עולים למזבח], **אסור להעלות את התערובת הזו למזבח**, מחמת אברי החטאת המעורבים, ולכן לא יקטירו כלל, **אלא יניחו הכל עד למחר, שאז הכל נפסל בלינה, ונעשה נותר, ויצאו לבית השריפה**.

נתערבו אברים שאינם כשרים להקטרה

באברים כשרים להקטרה

א. אברי חטאות.

לדעת משנתנו – בזה נחלקו רבי אליעזר וחכמים. **רבי אליעזר אומר, שיעלו את הכל למזבח**, ואין איסור בהעלאת אברי החטאת, כי יעלו אותם לשם עצים. **וחכמים אומרים, שאין להעלות את בשר החטאת למזבח**, אף לא לשם עצים, ולכן מחמת שנתערב, לא יקטירו כלל את התערובת, אלא יניחו הכל עד שיעשה נותר, וישרף.

ולדעת רבי יהודה בברייתא – **בזה הכל מודים, שיעלו את הכל למזבח**, ואין איסור בהעלאת החטאת, כי יעלו אותו לשם עצים.

ב. אברי בעלי מומים.

לדעת משנתנו – **בזה מודה רבי אליעזר לחכמים, שאין להקטיר את התערובת כלל**, [אלא אם כן קרב אבר אחד, שאז יקרבו השאר זוג זוג, כפי שיתבאר בעזה"י להלן], כי אי אפשר להקטיר הכל, ולכוון בהעלאת בעלי המומים לשם עצים, משום שרק לעניין שיירי הקרבנות נאמר, "וְאֵל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יַעֲלוּ לָרִיחַ נִיחֹחַ" אבל יעלו לשם עצים, אך לעניין בעלי מומים שאינם ראויים למזבח כלל, לא נאמר היתר זה, ולכן לא יעלו

ולדעת רבי יהודה בברייתא – בזה נחלקו רבי אליעזר וחכמים, **חכמים אומרים, שבזה אין להעלות את הכל**, ולכוון בהעלאת בעלי המומים לשם עצים, משום שרק לעניין שיירי הקרבנות נאמר, "וְאֵל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יַעֲלוּ לָרִיחַ נִיחֹחַ" אבל יעלו לשם עצים, אך לעניין בעלי מומים שהם מאוסים לגבוה, לא נאמר היתר זה, ולכן לא יעלו כלל למזבח. **ורבי אליעזר אומר, שאין לחלק כן, ולכן יעלו את אברי בעלי המומים לשם עצים**,

אלא שאין צריך לטעם זה, כדי להתיר, כי באמת לדעת רבי אליעזר, אין כאן שום איסור בהקטרת אברי בעלי המומים, כי נאמר, "בָּהֶם מוֹם בְּסֵם לֹא יִרְצוּ לָכֶם", ללמד, שרק כשהם בפני עצמם, הם אסורים, אבל כשהם מעורבים באחרים, הם מותרים. [וכמו כן יש לדרוש מהכתוב הזה, שרק בעוד המום בהם, הם אינם כשרים, אבל אחר שעבר המום, הם כשרים. ולדעת חכמים אין לדרוש מהכתוב הזה, אלא את הדרשה האחרונה, אבל אין לדרוש שכשהם בתערובת הם כשרים].

ג. אברי רובע ונרבע.

לדברי הכל, בזה אין להקטיר את התערובת כלל, כי אי אפשר להקטיר הכל, ולכוון בהעלאת הרובע והנרבע לשם עצים, משום שרק לעניין שיירי הקרבנות נאמר, "וְאֵל הַמִּזְבֵּחַ לֹא יָעֲלוּ לְרִיחַ נִיחַח" אבל יעלו לשם עצים, אך לעניין רובע ונרבע שאינם ראויים למזבח כלל, לא נאמר היתר זה, ולכן לא יעלו כלל למזבח.

קרב אבר אחד מהתערובת

לדעת רבי אליעזר – אחר שנתערבו אברים פסולים באברים כשרים, ונאסרו הכל בהקטרה, [כגון לדעת משנתנו, כשנתערבו אברי בעלי מומין באברי כשרים], אם בטעות הקריבו אבר אחד, **מאחר שאבד אותו אבר מהתערובת, יש לתלות שהוא האבר האסור, ומעתה ניתן להקריב את שאר האברים זוג זוג,** כי מאחר שאפילו אם לא נפל אבר אחד מהתערובת, מכל מקום בכל זוג אחד הוא ודאי כשר, לכן אחר שנפל אחד מהתערובת, וניתן לתלות שהוא האסור, יש להקל בהקרבת זוגות, ולומר בכל זוג, מתוך שהאחד מהזוג ודאי כשר, גם השני כשר, והאסור כבר קרב.

ולדעת חכמים – אין תולים את האיסור בזה שכבר קרב, ולכן גם אם הקריבו בטעות את אחד האברים, עדיין אסור להקריב את השאר.

דם קרבן שנתערב במשקה אחר

א. נתערב במים.

אם נפלו מים לתוך הדם, כל זמן שמראה הדם ניכר בהם, הרי זה כשר לזריקה.

אבל אם נפל הדם לתוך מים, כל טיפת דם שמגיעה למים, מאחר שהיא מועטת אינה ניכרת בהם, היא בטלה בהם, ולכן אף על פי, שאחרי נפילת דם נוסף, הוא ניכר במים, הדם פסול לזריקה.

ואמר רב פפא [בדף ע"ח], שלענין כיסוי הדם אין הדין כן, אלא אף על פי שנפל לתוך מים דם שחיטת חיה ועוף [שהוא טעון כיסוי], ולא ניכר הדם במים, ובכך נדחה ממצוות כיסוי, אם נוסף בכלי עוד דם, עד שניכר בו, חזרה המצווה לכסות את הדם, כי אין דיחוי במצוות.

ב. נתערב ביין [אדום].

דנים את היין כאילו היה מים, ולכן, [כשהיין נפל לתוך הדם], אומדים אם היה מראה הדם ניכר במים כשיעור היין, הרי זה כשר לזריקה.

ג. נתערב בדם בהמת חולין או בדם חיה.

לדעת תנא קמא – דם חולין הרי הוא כיון, וכשם שדנים את היין כאילו הוא מים כן, **דנים את דם החולין כאילו הוא מים, ולכן, [כשדם החולין נפל לתוך דם הקדשים], אומדים אם היה מראה דם הקדשים ניכר במים כשיעור דם החולין, הרי זה כשר לזריקה.**

דף ע"ח

ולדעת רבי יהודה – אין דבר בטל במינו, ולכן אפילו טיפה אחת של דם קדשים, הנופלת לכלי גדול מלא דם חולין, אינה בטילה בו, **כי אין דם מבטל דם, והדם כשר לזריקה.** [ומבואר בדף ע"ט, שכמו כן לעניין כיסוי הדם, אם נתערב דם החיוב כיסוי, בדם שאינו חייב כיסוי, אין דם מבטל דם, ויש לכסות את התערובת. וכמו כן לעניין טומאה, רוק טהור, אינו מבטל רוק טמא של זב, ומי רגלים טהורים, אינם מבטלים מי רגלים טמאים של זב, ואפילו הטהור מרובה מהטמא]. [עוד מבואר בדף ע"ט, שלדעת אביי, דברים אלו אמר רבי יהודה משמו של רבן גמליאל, אבל הוא עצמו אינו סובר כן, אלא כדעת חכמי הברייתא, (ראה בהערה בסוף אות ב' לעיל). ולדעת רבא, דברים אלו הם גם כדעת רבי יהודה עצמו].

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

מותר להפיץ שלא למטרה מסחרית

לקבלת קבצים אלו בוואצאפ

שלחו הודעה למספר 050-6877088

[לרכישת בקיצור על מסכת זבחים](#)

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)